עין משפמ נר מצוה

ב) בכורות יו: תוספתה דוגעים פ"ח. ג) ויומא כג: ב"ק פב:], ד) סנהדרין פח. ובכמה דוכתי. ה) ויומא יב. מגילה כו.ן, ו) ב [עירובין יו. סנהדרין מו:], ז) ויומא פה.ז. מ) לעיל לח: ט) [בירושלמי ובע"י לא גרסי' וכ"ה ברש"י כאן ועי תוי"ט], י) [דברים כא], כ) בס"א: מראשני, בס"א: מראשני, [ירמיה ז], מ) [דברים כאו, נ) ולקמן מו:ן,

הנהות הב"ח (מ) גמ' שלה כה לידינו כל"ל ותיבת על נמחק: (ב) רש"י ד"ה ת"ל וכו' והיה העיר: למכתב (ג) ד"ה וקסבר וכו׳ והוה (והוה) ליה למימר יביאו נ"ב הכי איתא בפ' שני דבכורות דף יח: (ד) ד"ה לא בא וכו' ועל ידי כך נהרג:

גליון הש"ם . גמ' דכתיב כי ימצא פרט למצוי. עיין סנהדרין דף בה ב"ר. עיין ב"ב דף כג ע"ב מדליכה: מטבורו. עיין נדה דף כה ע"ל תד"ה תחלת: שם זקני אותה העיר. שין כלך באומר וועד. ג ע"ב ד"ה ה"ג מסתברה: רש"ר ד"ה וקסבר כו" במו ובהמה רבה. עיין ממורה דף ט ע"ל:

מוסף רש"י . נמצא מכוון בין שתי עיירות. שאין זו קרובה לו יותר מזו כלוס (בכורות יו:). ואין ירושלים יו:). ואין ירושלים מביאה עגלה ערופה. דכתיב כי ימלא חלל באדמה וגו' לרשתה, ואין ירושלים ירושה, דקסבר לא נתחלקה עיר קרובה אל החלל (סנהדרין פח.). מטיבורו. ואותה שקרונה לטבורו העגלה ולא מביא אמ הקרובה לחוטמו (שם). מקומו. מקום שנפל שם ואין בעל השדה מעכב עליו ופטרנוהו בלא מזונות. כלומר למזונות הולרך ולא היה לו וראה אחד נושא מזונות ובא לחוטפס ממנו לאונס רעבון ועמד זה עליו והרגו (לעיל לח:). בלא לוייה. חבורה שילך עמהם

רבה (יונה ד) דאס"ד אי אפשר ללמנס אין כאן קרובה אלא אחת ואנן הוא דלא ידעינן הי מינייהו והוה ליה למימר (נ) יביאו עגלה בשותפות ויתנו אם שלנו קרובה חלקכם יהא קנוי לנו ואם עירכם קרובה חלקנו יהא קנוי לכם: אילימא לענין מדידה. קאמר יביאו הראש אצל

הגוף דממקום שנמלא הגוף שם לריך למדוד ויביאו הראש לכאן והא מדקתני כו': קנה מקומו. לקוברו שם דוה אחד מי׳ תנאים שהתנה יהושע בפרק מרובה (ב"ק דף פה.): עיקר חיותה כו'. הלכך עיקר חלל מיקרי ומודדין מיניה כדכתיבי אל הערים אשר סביבות החלל: אחה גווי. אתה מראשיי ינרת ראשי תחילה דגוזי לישנא דרישא כמו גזי נזרך 0 שער ראשך תלשי וגלי ראשך: אפינו הימא אבא שאול. כר׳ עקיבא סבירא ליה: מ"ט דרבי חליעור בן יעקב. דחמר מן הלואר הוא קרוי חלל: דכחיב אל לוארי חללי רשעים. והלכך ממנו מודדין כדכתיב אל החלל: בותנר' נפערו זקני ירושלים כו'. שאין עליהם אלא למדוד כדכתיבש ויצאו זקניך ושופטיך ומדדו: ואע"פ שאינו איתו כשר. דלא כתיב ביה עיכובא ולא נאמר אלא למצוה: בקופיץ. כמין סכין גדול: מאחריה. ממול עורפה: מקומה אסור. לעולם: ומוחר לסרוק שם פשתן. דוקה נקט עבודה שאינה בגופה של קרקע כדמפרש בגמראס: לא כא לידינו ופטרנוהו. בנמ'ם) מפרש בלא מזונות והיינו ידינו לא שפכו לא נהרג על ידינו שפטרנוהו בלא מזונות והולרך ללסטם את הבריות ועל (ד) כך נהרג: לא ראינוהו והנחנוהו. יחידי בלא מבורה והיינו ועינינו לא ראו:

תניתוה עומר שהחזיק בו להוליכו לעיר והניחו על גבי חבירו ושכחו התחתון שכחה והעליון אינו שכחה ר' שמעון בן יהודה אומר משום ר' שמעון שניהן אינן שכחה התחתון מפני שהוא ממון והעליון מפני שהוא צף סברוה דהני תנאי כר' יהודה סבירא להו דאמר בשדה פרט לטמון מאי לאו בהא קא מיפלגי דמר סבר מין במינו הוי ממון ומר סבר לא הוי ממון לא אי כר' יהודה סבירא להו דכ"ע מין במינו הוי ממון והכא בפלוגתא דרבי יהודה ורבנן קמיפלגי דרבנן כרבנן ור' שמעון בן יהודה כרבי יהודה אי הכי מאי איריא על גבי חבירו אפי' בעפר ובצרור נמי אין הכי נמי ולהודיעך כחו דר' יהודה דאמר אפי' מין במינו הוי ממון תנו רבנן אחלל ולא חנוק חלל ולא מפרפר באדמה ולא ממון בגל נופל ולא תלוי באילן בשדה ולא צף על פני המים ר' אלעזר אומר בכולן אם היה חלל עורפין תניא אמר רבי יוםי בר יהודה אמרו לו לר"א אי אתה מודה שאם יהודה אכון לו לו אי אין עורפין היה חגוק ומומל באשפה שאין עורפין אלמא חלל ולא חגוק הכא נמי באדמה ולא ממון בגל נופל ולא תלוי באילן בשדה ולא צף על גבי מים ור"א חלל יתירא כתיב:

נמצא ממוך לספר או לעיר שרובה עובדי

כוכבים כו': ◊ דכתיב יכי ימצא ◊ פרט למצוי:

או לעיר שאין בה ב"ד: דבעינא זקני העיר

עגלה ערופה פרק תשיעי סומה

וליכא: אין מודדין אלא לעיר כו': פשיטא והכהנים כיון דתנא לעיר שאין בה ב"ד אנא ידענא דאין מודדין אלא לעיר שיש בה בית דין הא קא משמע לן כדתניא במנין שאם נמצא סמוך לעיר שאין בה ב"ד שמניחין אותה ° ומודדין לעיר שיש בה בית דין ת"ל בולקחו זקני העיר ההיא מכל מקום: **בותני** גנמצא ימכוון בין שתי עיירות שתיהן מביאות שתי עגלות דברי רבי אָליעזר בי ואין ירושלִים מביאה עגלה ערופה נמצא ראשו במקום אחד וגופו במקום אחר מוליכין הראש אצל הגוף דברי רבי אליעזר רבי עקיבא אומר הגוף אצל הראש מאין היו מודדין רבי אליעזר אומר משיבורו רבי עקיבא אומר ימחושמו רבי אליעזר בן יעקב אומר ממקום שנעשה חלל מצוארון: גב" מאי מעמא דרבי אליעזר קסבר אפשר לצמצם וקרובה ואפילו קרובות: ואין ירושלים מביאה עגלה ערופה: דאמר קרא ילרשתה וקסבר סיירושלים לא נתחלקה לשבטים: נמצא ראשו במקום כו': במאי קמפלגי אילימא לענין מדידה קמיפלגי הא מדקתני סיפא מאין היו מודדין מכלל דרישא לא במדידה עסקינן אמר ר' יצחק יבמת מצוה קנה מקומו קמיפלגי והכי קאמר לקוברו ייקנה מקומו והיכא דנמצא ראשו במקום אחד וגופו במקום אחר מוליכין הראש אצל הגוף דברי ר' אליעזר ר' עקיבא אומר "הגוף אצל הראש במאי קמיפלגי מר סבר גופיה בדוכתיה נפיל רישא דנאדי ונפיל ומר סבר רישא היכא דנפיל נפיל גופא הוא דרהים אזיל: מאין היו מודדין: במאי קמיפלגי מר סבר עיקר חיותא באפיה ומר סבר עיקר חיותא במיבוריה לימא כי הני תנאי "מהיכן הולד נוצר מראשו וכן הוא אומר נממעי אמי אתה גוזי ואומר גזי נזרך והשליכי וגו' ° אבא שאול אומר ממיבורו ומשלח שרשו אילך ואילך אפילו תימא אבא שאול ע"כ לא נזרך והשליכי וגו' ° אבא שאול אומר ממיבורו ומשלח שרשו אילך ואילך אפילו תימא דכולי עלמא באפיה קאמר אבא שאול אלא לענין יצירה דכי מיתצר ולד ממציעתיה מיתצר אבל לענין חיותא דכולי עלמא באפיה הוא דכתיב יכל אשר נשמת רוח חיים באפיו וגו': רבי אליעזר בן יעקב אומר ממקום שנעשה חלל מצוארו: מאי מעמא דרבי אליעזר בן יעקב כדכתיב ילתת אותך אל צוארי חללי רשעים: מתבי 'נפטרו זקני ירושלים והלכו להן י זקני אותה העיר מביאין עגלת בקר אשר כלא משכה בעול לואין המום פוסל בה יומורידין אותה לנחל איתן איתן כמשמעו קשה אע"פ שאינו איתן כשר יועורפין אותה בקופיץ מאחוריה יומקומה אסור מלזרוע ומלעבוד ומותר לסרוק שם פשתן ולנקר שם אבנים יזקני אותה העיר רוחצין את ידיהן במים במקום עריפה של עגלה ואומרים ידינו לא שפכה את הדם הזה ועינינו לא ראו יוכי על דעתינו עלתה שזקני ב"ד שופכי דמים הן פאלא שלא בא 🕫 על ידינו ופטרנוהו יי (בלא מזון) ולא ראינוהו והנחנוהו (בלא לוייה)

מניסוה. לחדא מינייהו דפלוגתא היא בטמון אבל לף לא פשט לה מינה דהא אוקימנא טעמא דעליון משום דאחזיק ביה הוא ולף לא ידעינן מאי הוי עלה: סברוה. רבנן דבי מדרשא דבעו למיפשט מינה דפלוגתא בטמון דמין במינו הוא דהני תנאי אפילו תנא קמא דאמר

תחתון שכחה כר׳ יהודה סבירא ליה דאמר בשדה פרט לטמון וטעמא משום דמין במינו לא הוי טמון: חלל. לא מקרי אלא בכלי ברזל כעין חרב: בכולן. ואפי׳ מפרפר לף וטמון ותלוי: ומוטל בחשפה. דלח הוי לף ולח טמון ולא תלוי ואפי׳ הכי אין עורפין דחלל קבעי. אלמא קרא כדכתיב בעית: חלל יחירה כחיב. הקרובים אל החלל ועוד חללים טובא למדרש חלל דוקא ולא חנוק: פרט למצוי. תדיר כגון ספר או עיר שרובה עובדי כוכבים: קמ"ל כדתניא כו'. והכי קאמר נמנא סמוך לעיר שאין בה ב"ד אין מודדין לה אלא לעיר שיש בה ב"ד מודדין איזו היא עיר שיש בה ב"ד קרובה לו ואי לא הדר תניא הוה אמינא אין מודדין כלל: ס"ל ולקחו זקני העיר מכל מקום. דהאי העיר קרא יתירא הוא דמלי למכתב (3) והיתה העיר הקרובה אל החלל ולקחו זקניה עגלת בקר: בזרגבי' מרוון. מלומלם שאין ולקחו זו קרובה לו מזו אפי׳ כמלא חוט: ואין ירושלים כו'. מפרש טעמא בגמ׳: מוליכין הרחש חלל הגוף. בגמ' מפרש למאי הלכתא מוליכין: גבו' הפשר לנמנס. הפשר לכוין המדה ואמת מדדו שאין זו קרובה לו מזו כלל והוו להו שתיהן קרובות: וקסבר. נמי קרובה דכתיב בקרא אפילו קרובות במשמע ° כמו ובהמה

שו א מיי' פ"ט מהל' רולח הלכה יא:

יז ב מיי שם חלכה ה: יח ג מיי שם חלכה ח: יש ד מיי שם חלכה ד ח ופ"ז מהל' בית

הבחירה הלרה ידי ב ה ו מייי פ״ט מהלי רולח הלכה ט:

ז מיי׳ שם הלכה ד ופ״ד מהל׳ עבודת כוכבים הל' ד ופ"ז מהל' בית הבחירה הלכ' יד ופי"ד מהל' טומאת לרעת

הלכה יא: בב ח מיי' פ"ה מהל' טקי ממון הלכ׳ ג ופ״ח מהל׳ טומאת מת הלכה ז טור ח"מ סימן רעד [וטוש"ע יו"ד סי

בסל סעי' גז: בג ט מיי׳ פ״ע מהל׳ רולח הלכה ע י: בד י מיי׳ שם הלכה ב

סמג עשין עה: בה כ מיי׳ שם פ״י הל׳

בו ל מיי שם הלכה ב: בו מנ מיי שם פ״ט הלכה ב ג סמג שם:

ט: במ ע פ מיי שם פ"ט

תורה אור השלם 1. פִּי יִמְּצֵא חְלְל בְּאַדְמָה אֲשֶׁר יְיָ אֱלֹהֶיךְ נֹתֵן לְךְּ לְרִשְׁתָּה נֹפֵּל בשרה לא נודע מי ייָרו יא נווַע הָּי הו: דברים כא א וְהָיָה הָעִיר הַקְּרֹבָה 2. וְנְאָר הָעִּיר הַּאָּרְרָּ אָל הָחְלָל וְלְקְחוּ וְקְבֵּי הָעִיר הַהִּוֹא עָנְלָת בְּקְר אֲשֶׁר לֹא עָבָּד בְּהּ אֲשֶׁר לֹא מְשְׁכָה בְּעל:

3. עְלֶיךְ נִסְמַבְתִּי מִבֶּטֶן מְמְעֵי אִמִּי אַתְּה גוֹזִי בְּךְ

4. גְּזִּי נָזְרֵךְ וְהַשְׁלִיכִי וּשְׂאִי עַל שְׁפְיִם קִינָה כִּי מְאַס יְיִ וַיִּטֹשׁ אֶת דּוֹר ירמיהו ז כט עברתו: ֶּצֶבְּוְזוּוּ. יוֹכּיִיוּוּ וּ כּט 5. כּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאַפְּיו מִכּל אֲשֶׁר בֶּחָרֶבָה מֵתוּ:

6. בַּחֲזוֹת לַךְּ שַׁוֹא בַּקְּטָם לְרְ כָּזָב לְתֵת אוֹתָךְ אֶל צְוֹארֵי חַלְלֵי רְשְׁעִים צִוֹארֵי חַלְלֵי רְשְׁעִים ין דְּוֶב זְנֵהְיִב יְּנְתְּ צְוֹארֵי חַלְלֵי רְשְׁעִים אֲשֶׁר בָּא יוֹמָם בְּעֵת עֲוֹן יחזקאל כא לד וענו ואַמרוֹ יַדִינוּ לא אַת הַדָּם הַזָּה עינינו לא ראו: